

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Arborétum (Benyovszky park)

Utoljára módosítva: 2013-08-22 12:35:17

Megye: Tolna

Községhatár: Tengelic

A terület kiterjedése: 96.39 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1977

GPS koordináták: 45,3315;18,4352

Felmérést végző személy(ek) neve: Kováts László

E-mail címe(k): laszlo.kovats@freemail.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A védett természeti terület a Paks felé vezető közútról rövid bekötőúton érhető el. A parkot sétautakon és erdei ösvényeken, gyalogosan lehet bejárni. A park szabadon látogatható. A Benyovszky-kúria környéke be van kerítve, nem látogatható.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

Tolna megye első védett területe, amely 1952-ben kapott országos védeltséget. A park egy részét sajnos később politikai oktatóközpont kialakítása céljából kisajátították, az Éri-patak felduzzasztásával horgásztavat alakítottak ki benne, a fák egy részét kitermelték, a park többi részét kezelés nélkül hagyták. E természetvédelmi szempontból kedvezőtlen változások miatt természetvédelmi státuszát 1977-ben helyi védeltségűre módosították. Az oktatóközpont épületét az elmúlt években átalakították, ma Hotel Orchidea néven szállodaként üzemel, benne termálfürdővel. A barokk és klasszicista stílusjegyeket magán viselő Gindly-Benyovszky-kastélyt a XIX. század elején építették. Építészettörténeti jelentősége alapján 1985-ben műemléki védeltséget kapott. Az épület felújításra szorul. A kastély körül angolparkot alakítottak ki, amely az elmúlt évtizedekben kezelés hiányában sokat veszített értékéből. A legutolsó felmérés során 50 fafajt mutattak ki, melyek közül a hazánkban egyedül itt található kalábriai feketefenyők (*Pinus brutia*) és a patak felduzzasztásával kialakított horgásztó szigetein álló virginiai mocsárciprusok (*Taxodium distichum*) a legértékesebbek. Napjainkban csak a szálloda körüli területeket kezelik, a park nagyobb része meglehetősen elvadult állapotú. Az ismét természetközeli jelleget öltő vízi és erdei élőhelyek gazdag állatvilág számára biztosítanak menedékhelyet. Kiemelkedő a park madárállománya. A kilencvenes évek végig még szürke gém (*Ardea cinerea*) telep is volt a parkban, már sajnos megszűnt. A nagy kiterjedésű területen még költ az egerészölyv (*Buteo buteo*), a holló (*Corvus corax*), a fekete harkály (*Dryocopus martius*), a kék galamb (*Columba oenas*), vagy a macskabagoly (*Strix aluco*). A parkban kapott helyet Kiss István szobrászművész több alkotása. Az évente megrendezésre kerülő képzőművészeti alkotótáborok során született művek egy része szintén a parkot gazdagítja.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

75 % Erdő

5 % Gyep

10 % Cserjés

5 % Vizes terület

5 % Egyéb

park

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

P6 – Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők, az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával S4 – Ültetett erdei- és fekete fenyvesek

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Erdészeti tevékenység

Egyéb típus:

Jellemzők, intenzitás: extenzív használat, általában csak egészségügyi termelés

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Sok

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző: Kevés

Japánkeserűfű: Kevés

Gyalogakác: Kevés

Bálványfa ("ecetfa"):

Keskenylevelű ezüstfa: Kevés

Muflon: Kevés

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? -

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

HUDD20070 Tengelici-rétek Natura 2000 terület

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Védett növény nem ismert.

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

nappali pávaszem (*Inachis io*) – ritka vöröshasú unka (*Bombina bombina*) – ritka kecskebéka (*Pelophylax esculentus*) - ritka leveli béka (*Bombina bombina*) – gyakori fürge gyík (*Lacerta agilis*) – gyakori zöld gyík (*Lacerta viridis*) – ritka erdei fülesbagoly (*Asio otus*) – 1-2 pár macskabagoly (*Strix aluco*) – 1-2 pár egerész ölyv (*Buteo buteo*) – 1 pár kék galamb (*Columba oenas*) - 1pár nagy fakopáncs (*Dendrocopus major*) – gyakori fekete harkály (*Driocopus martius*) – 1-2 pár zöld küllő (*Picus viridis*) – 1-2 pár csilpcsálp füzike (*Phylloscopus collybita*) – gyakori barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) – gyakori kis poszáta (*Sylvia curruca*) – szórványos mezei poszáta (*Sylvia communis*) – ritka fülemüle (*Luscinia megarhynchos*) – szórványos szén cinege (*Parus major*) – gyakori kék cinege (*Parus caeruleus*) – gyakori barát cinege (*Parus palustris*) – gyakori csuszka (*Sitta europaea*) – gyakori rövidkarmú fakúsz (*Certhya brachydactyla*) – szórványos vörös begy (*Erithacus rubecula*) – gyakori házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ocrurus*) – gyakori szürke légykapó (*Muscicapa striata*) – ritka kormos légykapó (*Ficedula hypoleuca*) – ritka fekete rigó (*Turdus merula*) – gyakori énekes rigó (*Turdus phylomelos*) – gyakori holló (*Corvus corax*) – 1 pár sárga rigó (*Oriolus oriolus*) – 2-3 pár zöldike (*Carduelis clhoris*) – szórványos erdei pinty (*Fringilla coelebs*) – gyakori tengelic (*Carduelis carduelis*) – szórványos sordély (*Emberiza calandra*) – szórványos mókus (*Sciurus vulgaris*) – 2-3 család

5. Egyéb észrevétel